

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

www.IHNED.cz

CZK/EUR
25,395 +0,16 %

CZK/USD
18,994 +0,32 %

PX
1003,72 +0,28 %

DJI
14001,9 -0,24 %

FTSE
6395,37 +0,26 %

DAX
7728,9 -0,30 %

DOTACE NA OBNOVITELNÉ ZDROJE SKOKOVĚ ZVEDLY BULHARSKÝM DOMÁCNOSTEM CENY ELEKTŘINY

ČEZ má v Bulharsku potíže kvůli zelené energii

Petr Lukáč
petr.lukac@economia.cz

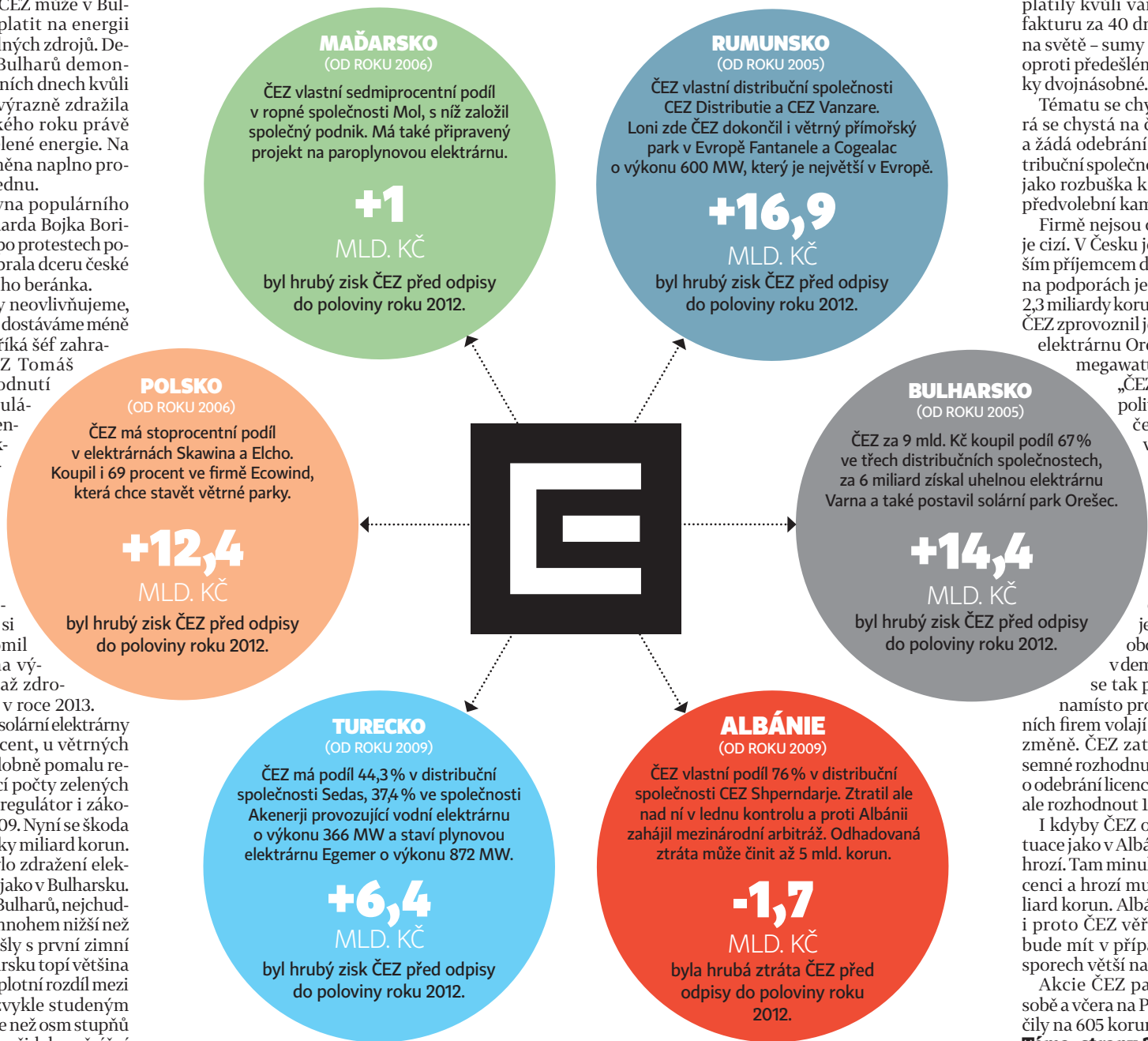
Společnost ČEZ může v Bulharsku doplatit na energii z obnovitelných zdrojů. Desetitisíce Bulharů demonstrovaly v posledních dnech kvůli elektřině, která výrazně zdražila v polovině loňského roku právě kvůli podpoře zelené energie. Na účtech se tato změna naplno projevila až letos v lednu.

Vláda donedávna populárního bývalého bodyguarda Bojka Borisova, která včera po protestech podala demisi, si vybrala dceru české firmy jako obětího beránka.

„Cenu elektřiny neovlivňujeme, z koncové faktury dostáváme méně než 10 procent,“ říká šéf zahraniční divize ČEZ Tomáš Pleskač. „Z rozhodnutí bulharského regulátora došlo v červenci k zdražení elektřiny o 13,4 procenta. Z toho ale bylo 8,5 procenta kvůli podpoře obnovitelných zdrojů.“

Bulharský regulační úřad, který kontroluje trh, si nebezpečí uvědomil příliš pozdě. A na výkupní ceny sáhl až zdrojnům postaveným v roce 2013. Výkupní ceny pro solární elektrárny klesnou o 50 procent, u větrných o 22 procent. Obdobně pomalu reagoval na rostoucí počty zelených elektráren český regulátor i zákonodárci v roce 2009. Nyní se škoda odhaduje na stovky miliard korun. Ale v Česku nebylo zdražení elektřiny tak skokové jako v Bulharsku. A také kupní síla Bulharů, nejchudšího člena EU, je mnohem nižší než Čechů. Potíže přišly s první zimní fakturou. V Bulharsku topí většina lidí elektřinou. Teplotní rozdíl mezi listopadem a nezvykle studeným prosincem byl více než osm stupňů Celsia. K tomu se přidalo měsíční

Expanze ČEZ do střední a východní Evropy

vyúčtování – bulharská specialita, kterou ČEZ vnučil tamní regulátor. Domácnosti navíc místo 30 dnů platily kvůli vánočním svátkům fakturu za 40 dnů. A problém byl na světě – sumy na fakturách byly oproti předešlému měsíci prakticky dvojnásobné.

Tématu se chytla opozice, která se chystá na červencové volby, a žádá odebrání licencí české distribuční společnosti. ČEZ posloužil jako rozbuška k ostrému začátku předvolební kampaně.

Firmě nejsou obnovitelné zdroje cizí. V Česku je dokonce největším příjemcem dotací – ČEZ dostal na podporách jen v roce 2011 přes 2,3 miliardy korun. Ale v Bulharsku ČEZ zprovoznil jen fotovoltaickou elektrárnu Orešec o výkonu 4,9 megawattu.

„ČEZ se stal nástrojem politického boje,“ říká český velvyslanec v Sofii Pavel Vacek. „Regulátor je navíc v těžké pozici a lze mít obavy o jeho nezávislost.“ V lednu odstoupil dlouholetý šéf a jeho současná nástupkyně je kvůli nelegálnímu obchodu s cigaretami v demisi. Téma protestů se tak pomalu mění, lidé

namísto proklínání zahraničních firem volají spíše po politické změně. ČEZ zatím neobdržel písemné rozhodnutí o začátku řízení o odebrání licence, regulátor by měl ale rozhodnout 16. dubna.

I kdyby ČEZ o licenci přišel, situace jako v Albánii mu zřejmě nehrozí. Tam minulý měsíc přišel o licenci a hrozí mu ztráta až pět miliard korun. Albánie ale není v EU, i proto ČEZ věří, že v Bulharsku bude mít v případných soudních sporech větší naději na úspěch.

Akcie ČEZ padaly dva dny po sobě a včera na Pražské burze končily na 605 korunách.
Téma, strany 2 a 3

99 SLOV

adam.cerny@economia.cz

Pád vlády v Sofii předvedl, že spor, který vyústil v aktuální hrozbu odebrání licence bulharské odbočce ČEZ, zkratoval celý systém, a to hlavně politický. Nynější pouliční bouře vyrostly z frustrace, která se hromadila již řadu týdnů, ne-li měsíců. Vláda Bojko Borisova má sice vzorné známky v předmětech rozpočtových schodků a státní dluh, propadá však v boji proti korupci a proti organizovanému zločinu a nezabavila se podezření, že je napojena na stínové obchody stejně jako její předchůdkyně. Bylo proto jen otázkou času, kdy lidé svou nespokojenost dají hlasitě a důrazně najevo. Co se týče míry odcizení politické elity od občanů, není Bulharsko žádnou výjimkou.

Trh hraček

Do Česka míří v režii Penty polský hračkářský řetězec

Největší polský řetězec s hračkami a dětským zbožím Smyk otevře v březnu svůj první obchod v Česku. Tento prodejce hraček spadá do polské maloobchodní sítě EM&F. V ní od loňska drží podíl ve výši 74,34 % česko-slovenská finanční skupina Penta spolu s lucemburským fondem Eastbridge. **strana 11**

Komentář

Když už začíná své lidi do Čepra nebo Budvaru rozmísťovat i strana LIDEM, což je vicepremiérka Karolína Peake a několik jejich blízkých přátel, člověk má dojem, že se vrací kamsi do roku 1999. Tedy do časů legendární náměstkyňky ministra Grégra Milady Vlasákové.

JINDŘICH ŠÍDLO

strana 8

Hypotéky

Sazby se drží nízko, i proto banky hlásí úspěšný leden
strany 11, 12 a 13

Daňové podvody

Černý trh s tvrdým alkoholem má omezit vysoká kauce
strana 14

Telekomunikace

Britská aukce frekvencí vynesla málo peněz
strana 15

Veřejné zakázky

Získávají zakázky, navenek jsou průhlední. Své majitele přesto tají

Vojtěch Blažek, Petr Weikert
autori@economia.cz

Veřejné zakázky za 123 miliard získaly v posledních čtyřech letech v Česku firmy, u kterých není dokonale jasné, kdo je vlastní. A nejde jen o společnosti s anonymními akciemi. Skutečné majitele skrývají i na první pohled průhledné firmy.

Sdružení zIndex, které sleduje transparentnost veřejných soutěží, prozkoumalo všechny vítěze ten-

drů vypsanych ministerstvy a kraji. Se zakázkami za 632 milionů vede IT firma Autocont. Její mateřská společnost má sice akcie vystavené na jméno konkrétních vlastníků, z obchodního rejstříku je však není možné vyčíst, neuvádí je ani poslední výroční zpráva a firma je zveřejnit nechce. „Vzhledem k obecným zvyklostem v této oblasti po tom nikdo z akcionářů právě netouží,“ řekla mluvčí firmy Barbora Černá.

Nebo zdravotnická firma Puro-Klima, jejíž manažer je stíhaný pro

korupci v kauze bývalého hejtmána Davida Ratha. Akcie má také na jméno, ve veřejných dokumentech ale nikde konkrétní vlastníky neuvádí. Přestože podle zákona musí zveřejnit ty, kteří drží více než 20 procent. Laura Marečková z Puro-Klimy ale tvrdí, že údaje firma předkládá vždy, když se uchází o zakázku.

To, že firma zastírá své skutečné vlastníky, automaticky neznamená, že se podílí na manipulaci se zakázkami. Nebo že v ní mají

tajně podíl politici, kteří o zakázkách rozhodují. „Na druhou stranu by ale firmy měly mít samy zájem vlastníky uvádět, když obchodují se státem,“ říká Jiří Skuhrovec, hlavní autor průzkumu z platformy zIndex.

Průzkum také ukázal, že přestože zakázky získávají na první pohled české firmy, stopy po jejich vlastních často vedou do zahraničí. Například do Nizozemska, Francie, Německa nebo na Kypr. Celkem 123 miliard, k nimž pátrání dospělo, je

přitom číslo, které se drží při zemi. Nezapočítává totiž soutěže vypsané ministerskými organizacemi – třeba Ředitelstvím silnic a dálnic. Nebo krajskými nemocnicemi, které si soutěže organizují samy.

Tlak na zveřejňování koncových majitelů v poslední době sílí. Nejenže poslanci v úterý schválili konec anonymních akcí, ale podle premiéra Petra Nečase by se měli odhalit i lidé, kteří stojí za státem dotovanými solárními elektrárnami.
strana 5